

צ'כיה סקירה כלכלית לשנת 2011

נתוני רקע:

- **מיקום גיאוגרפי:** צ'כיה ממוקמת במרכז אירופה. שכנותיה הן: גרמניה (646 ק"מ גבול), פולין (658 ק"מ גבול) , אוסטריה (362 ק"מ גבול) וסלובקיה (215 ק"מ גבול).
- **שטח:** 78,866 קמ"ר (מתוכם 77,256 קמ"ר אדמה ו- 1,590 קמ"ר מים).
- **משטר:** צ'כיה הינה דמוקרטיה פרלמנטרית. המדינה זכתה בעצמאות מחודשת לאחר התפרקות צ'כוסלובקיה בינואר 1993. הפרלמנט הצ'כי מורכב משני בתים: הסנאט המונה 81 חברים הנבחרים לתקופת כהונה של שש שנים (שליש מהם נבחרים לתקופה של שנתיים), ומועצת הסגנים המונה 200 חברים הנבחרים לתקופת כהונה של ארבע שנים. בצ'כיה קיימים 13 מחוזות בנוסף לאיזור פראג.
- **אוכלוסייה:** אוכלוסיית צ'כיה מונה כ- 10.53 מיליון נפש. רוב מוחלט של האוכלוסייה (90.4%) הינם צ'כים. רוב האוכלוסייה משייכת עצמה לדת כלשהי. 27% לערך הינם נוצרים קתולים.
- **כח עבודה:** כוח העבודה הצ'כי כולל 4.9 מיליון תושבים 58% מתוכם עובדים בשירותים, 48% בתעשייה ו- 4% בחקלאות.
- **מטבע:** המטבע הצ'כי הוא הקרונה. בשנתיים האחרונות חל תהליך של התחזקות הקרונה לעומת הדולר. השער נכון לספטמבר 2011 הינו 19 קרונות צ'כיות לדולר.

כללי:

צ'כוסלובקיה הוקמה לאחר מלחמת העולם הראשונה. במהלך מלחמת העולם השנייה סלובקיה הפכה למדינת גרורה של גרמניה הנאצית. לאחר המלחמה נכללה צ'כוסלובקיה בגוש הסובייטי והונהג בה משטר קומוניסטי. בשנת 1968 בעקבות ניסיונות להחלפת השלטון פלשו כוחות רוסיים ולאחר נפילת הקומוניזם בשנת 1989 הוחלף השלטון בצ'כוסלובקיה לשלטון דמוקרטי במה שנקרא "מהפיכת הקטיפה". בראשון בינואר 1993 נפרדו צ'כיה וסלובקיה לשתי מדינות עצמאיות. התהליך נעשה בהסכמה וללא אלימות כלשהיא. צ'כיה הצטרפה לנאטו בשנת 1999 ולאיחוד האירופי באחד במאי 2004. צ'כיה חברה בארגונים בין לאומיים כגון: OECD, EBRD, OECD, WTO, UN, ILO, IMF. בעקבות ההצטרפות לאיחוד האירופי החל יישום נרחב של דירקטיבות אירופאיות בתחומים שונים.

משנת 2000 המשק הצ'כי גדל בהתמדה בשיעור שבין 1.5 ל- 4 אחוזים בשנה. הגידול נבע בעיקר מהגידול ביצוא ובהשקעות זרות. לצ'כיה מסורת תעשייתית מהמאה ה-19 כאשר מורביה ובוהמיה היוו את המרכז התעשייתי של האימפריה האוסטרו-הונגרית, אם כי מפעלים רבים הינם מתקופת הקומוניזם ולכן זקוקים לשדרוג טכנולוגי ולהשקעות.

השינוי בכלכלת צ'כיה עדיין לא הושלם ובפני הממשלה עומדים עדיין מספר אתגרים: שינויים בתעשייה, צמצום מימדי האבטלה, הגברת השקיפות בשוק ההון, כיסוי חובות מהעבר של בנקים שהיו בשליטת המדינה, שינויים בשוק הבניה ופתרון בעיות סביבתיות.

כלכלה

פרמטרים מאקרו כלכליים עיקריים לשנת 2011:

אוכלוסייה	•	10,530,000 נפש
תל"ג	•	215.6 מיליארד דולר
תל"ג לנפש	•	26,443 דולר (PPP) (\$19,900)
אינפלציה:	•	1.9%
אבטלה:	•	6.7%

ענפים עיקריים בכלכלת צ'כיה

הענפים בהם חלה הצמיחה הגדולה ביותר הם ענפי האוטומציה והאלקטרוניקה. מספר גדול של חברות רב לאומיות הקימו מפעלים בצ'כיה. הממשלה מיישמת תכניות לארגון מחדש בענפי ההנדסה והמתכת. ליברליזציה והפרטה של ענף הטלקומוניקציה וה- utilities החלו וצפויות להמשיך בשנים הקרובות.

אלקטרוניקה: ענף האלקטרוניקה גדל בצורה מהירה וזוכה להשקעות זרות רבות בשנים האחרונות. ההשקעה הבולטת ביותר היא של חברת "פיליפס" שהקימה מפעל לייצור מסכי טלוויזיה. השקעות בולטות אחרות הן של חברת "פלקסטרוניקס" ושל מספר חברות יפניות.

טלקומוניקציה: ענף זה מתפתח במהירות. במסגרת זו, נחקק חוק טלקומוניקציה חדש המגדיר צעדים לליברליזציה, ומסדיר את ההפרטה של Cesky Telecom ו- Ceske Radiokomunikace ואת הופעתם והרחבתם של מפעלי סלולר וספקי אינטרנט חדשים. עפ"י החוק, הסתיים המונופול של Cesky Telecom בינו' 2001. ביולי 2002 היה ביכולתם של לקוחות החברה לבחור את ספק השירות. מעבר לספק שירות אחר הפך אפשרי החל משנת 2003. תחום האינטרנט נמצא אף הוא בצמיחה מתמדת. חוק חתימה אלקטרונית הועבר ביולי 2000 ומתאים לדרישות שהציבו ה-EU, ה-OECD וה-WTO בעניין.

אוטומציה: ענף זה הוא אחד הענפים המוצלחים בצ'כיה. Skoda Auto, חלק מקבוצת פולסווגן, היא החברה התעשייתית הגדולה ביותר בצ'כיה ואחראית ל 10% מכלל הייצוא הצ'כי. בנוסף, פועלות כיום בצ'כיה, 120 חברות בבעלות זרה העוסקות באוטומציה. החברות הצ'כיות מספקות חלקים ליצרניות רכב בעיקר בגרמניה, פולין, סלובקיה והונגריה.

מיכון כבד והנדסה: מסורתית, ענף זה הוא אחד החשובים בכלכלת צ'כיה. 70% מהמוצרים מיוצאים, רובם לאיחוד האירופי. 15% מההשקעות הזרות הן בענף זה. החברה הגדולה ביותר בתחום היא חברת Skoda Plzen שרוב תוצרתה מיוצאת. בשנים האחרונות עברה החברה תהליך של ארגון מחדש על מנת לחלצה מהפסדים כבדים. ענף משנה חשוב בתחום הוא ענף המיכון וההנדסה לתעופה וחלל.

ענף המתכת: ארגון מחדש של ענף הפלדה החל בשנת 2000 בעקבות המשבר בענף שהתהווה כתוצאה מכישלון רה-ארגון קודם, מחירים עולמיים נמוכים של פלדה וגידול ביבוא בשנת 1999. 90% מייצור הפלדה מתרכז בידי 3 חברות המרוכזות בצפון מזרח צ'כיה.

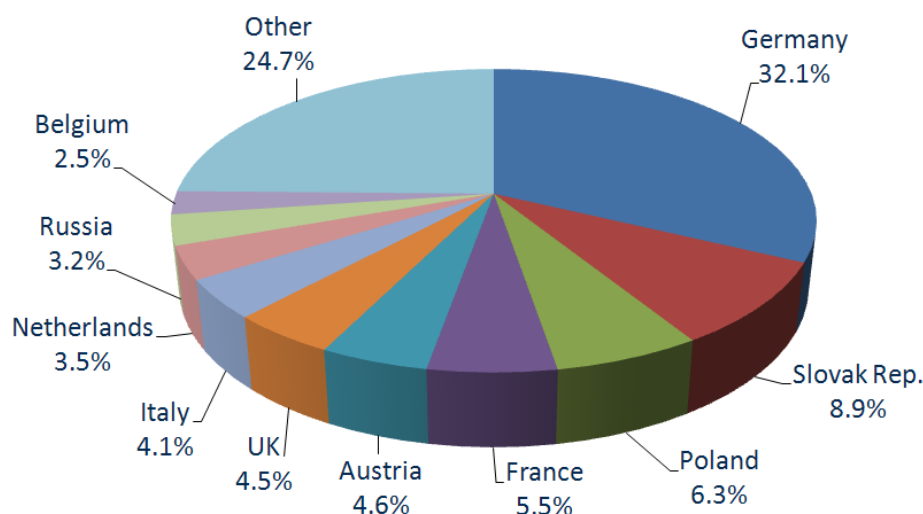
תיירות: התיירות משתמשת מקור חשוב להכנסותיה של המדינה, שכן מידי שנה פוקדים את מדינה זו למעלה מ-20 מיליון תיירים.

השקעות זרות

השקעות זרות ישירות (FDI) תרמו בשנים לפני המשבר תרומה מכרעת לכלכלת צ'כיה, והיו גבוהות בהשוואה לכלכלות האזור (כ- 30% מהתמ"ג). רוב ההשקעות הן בתחום המסחר ובנדל"ן אך היו גם השקעות משמעותיות בענף הבנקאות וכן בתעשייה - באוטומציה ובאלקטרוניקה. לצ'כים מערכת חוקתית היוצרת "סביבה" נוחה למשקיעים. אין הגבלות על הוצאה של רווחים או הון מהמדינה. בין המשקיעות הגדולות - גרמניה, הולנד וארה"ב. בשנים האחרונות ההשקעות החלו לרדת (כ-25% מהתמ"ג). בשנת 2011 הסתכמו ההשקעות הזרות ב - 5.4 מיליארד דולר.

סחר חוץ

גרמניה הינה שותפת הסחר העיקרית של צ'כיה. כשליש מהסחר הצ'כי (הן יבוא והן יצוא) הינו עם גרמניה. יעדי ייצוא מרכזיים:

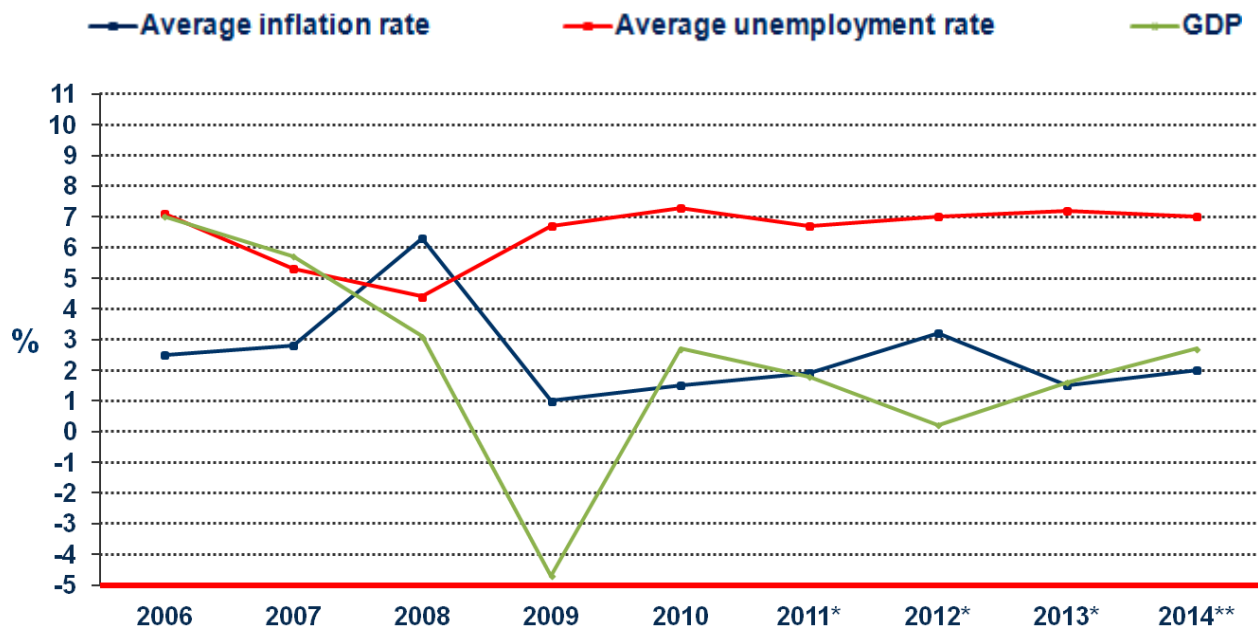
מקור: לשכת מרכזית לסטטיסטיקה, צ'כיה

סיכום המגמות בכלכלת צ'כיה בשנים האחרונות ומגמות צפויות

Indicators	2008	2009	2010	2011	2012 Forecast
GDP growth (constant prices 2005,%)	3.1	-4.7	2.7	1.8	0.2
GDP per capita (PPS / EU-27)	20,200	19,300	19,400	19,900	20,200
Gross foreign debt (% GDP)	42.3	43.8	47.4	48	48
Long-term interest rates (government bonds)	4.55	4.67	3.71	3.7	3.4
Balance of goods and services (% GDP)	2.6	4.3	3.4	4.8	5.0
Average inflation rate (%)	6.3	1.0	1.5	1.9	3.2
Labour productivity (increase in %)	1.4	-3.4	3.8	1.3	0.6
Unemployment (avg., thousand persons)*	230	352	384	355	369
Unemployment rate (avg., %)*	4.4	6.7	7.3	6.7	7.0
Average nominal gross wage (increase in %)	7.8	3.3	1.9	2.2	2.0
Average real gross wage (increase in %)	1.4	2.3	0.5	0.2	-1.1
Average monthly gross wage (CZK)	22,592	23,344	23,797	24,300	24,800
Average monthly gross wage (USD)	1,327	1,225	1,245	1,374	1,259
Average monthly gross wage (EUR)	906	883	941	988	969
Exchange rate – CZK/USD (avg.)	17.06	19.06	19.11	17.69	19.7
Exchange rate – CZK/EUR (avg.)	24.96	26.45	25.29	24.59	25.6

מקור: משרד הכלכלה הצ'כי, 2012

6

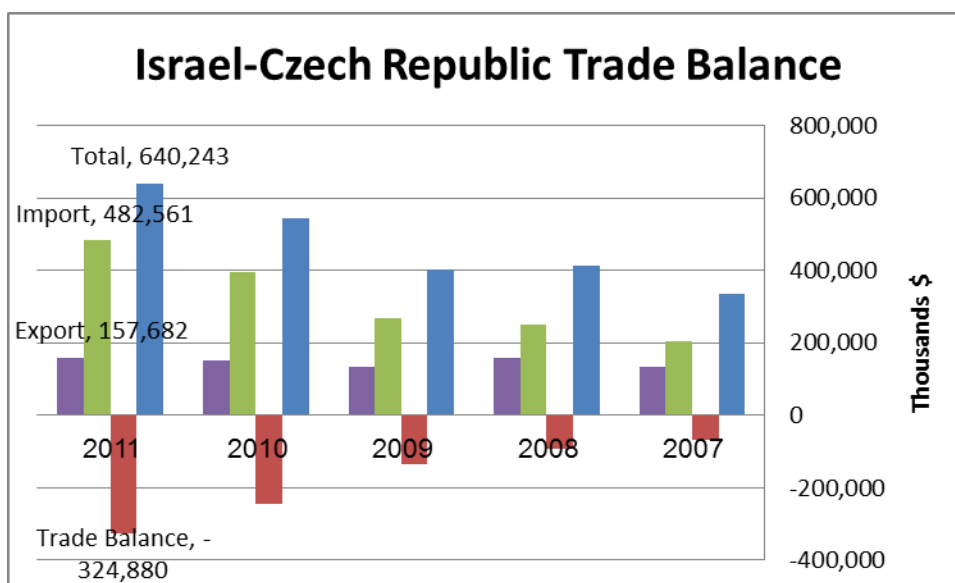
מקור: משרד הכלכלה הצ'כי, 2012

קשרים כלכליים עם ישראל:

הסכם סחר חופשי בין ישראל וצ'כיה נחתם בשנת 1996. עם הצטרפות צ'כיה לאיחוד האירופי במאי 2004 היא קיבלה על עצמה את מסגרת ההסכמים של האיחוד. מבחינת הקשרים עם ישראל המשמעות הייתה ביטול הסכם האס"ח בין שתי המדינות והרחבת הסכם האסוציאציה שבין האיחוד לישראל גם לגבי הקשרים הביטוראליים בין ישראל לצ'כיה.

בשנים האחרונות היקפי הסחר גדלו בהתמדה, בעיקר ביצוא צ'כי לישראל, מוצרי תקשורת והיי טק היו את עיקר היצוא הישראלי לצ'כיה. מכונות סקודה ומוצרי היי טק מהווים מרכיב מכריע ביצוא הצ'כי לישראל. הסחר הדו צדדי בין שתי המדינות בחמש שנים האחרונות היה תמיד לטובת הצ'כים. עיקר היבוא מצ'כיה כ – 45% הם כלי תובלה ועוד 36% מוצרי חשמל, תוכנה ותקשורת. היבוא הצ'כי בשנתיים האחרונות היה כפול ויותר מהיצוא לצ'כיה. היצוא הצ'כי הוסט בין הייתר לישראל בעקבות המשבר העולמי שפגע בשותפות הסחר של צ'כיה.

בשנת 2011 הסתכם הייצוא הצ'כי לישראל בכ – 482 מיליון והיצוא מישראל לצ'כיה בכ – 157 מיליון.

מקור: לשכת מרכזית לסטטיסטיקה, ישראל

פעילות חברות ישראליות בולטות בצ'כיה:

- **ישקר** פועלת בצ'כיה מאז 1992 ומוצריה, כלי חיתוך למתכת, נמכרים תוך גידול של כ- 15% בשנה.
- **נטפים וצח"מ אפיקים** פועלות כבר מספר שנים בצ'כיה בהצלחה יתרה. חברת הבת של נטפים מייצגת, בנוסף על נטפים, מספר חברות ישראליות נוספות מתחום האגרו-טכנולוגיה. בשנה שעברה אושרה תמיכה ממשלתית להכנסת טכנולוגיות השקיה בטפטוף והציפייה היא לגידול ניכר בפעילות החברה בצ'כיה על רקע זה. חברת צח"מ אפיקים משתפת פעולה עם חברה מקומית המייצרת עבורה חלק מצידו החליבה. שתי החברות משתפות פעולה במדינות שלישיות – מדינות חבר העמים לשעבר ובאפריקה.
- **ISCARE IVF** – הינה קליניקה להפריה מלאכותית בבעלות ישראלית שפעילותה מתרחבת כל הזמן. כיום שולטת הקליניקה ברבע מהשוק הרלוונטי.

לשכות מסחר – קיום פועלות במרחב לשכת המסחר שתי לשכת מסחר. לשכת מסחר צ'כיה-ישראל הינה הוותיקה יותר ופועלת מזה שנים רבות. ללשכת המסחר קשרים חזקים עם גורמי תעשייה וממשל צ'כים. לשכת המסחר השנייה, ישראל-צ'כיה, הוקמה בשנת 2011. שתי הלשכות מבצעות פעילויות קידום שת"פ בין המדינות.

השקעות ישראליות בצ'כיה:

שתי השקעות גדולות נעשו בשנתיים האחרונות ע"י חברת טבע וחברת אוסם שהקימו מפעלים בצ'כיה. ישנן פעילות גדולה בתחום הנדל"ן ע"י מספר חברות בניה ישראליות.

המחלקה המסחרית בשגרירות ישראל בפראג

המחלקה המסחרית בפראג פועלת כחלק ממערך מינהל סחר חוץ של משרד התמ"ת הפועל בכ-40 מדינות ברחבי העולם.

המחלקה שמה לה כמטרה לשמש כמוקד לקהילה העסקית הישראלית הפועלת או מעוניינת לפעול בצ'כיה ותוך כך מסיעת למיצי הפוטנציאל המסחרי בין המדינות.

כל זאת תוך; שימת דגש על איכות וזמינות השירותים, יצירת קשרי עבודה מקצועיים ואישיים, ובניית תשתית ליצירת ערך ארוך טווח. בין יעדי המחלקה:

- יצירת הזדמנויות עסקיות בתחומי היעד בעלות פוטנציאל להגברת הייצוא הישראלי.
- בניית מוקד ידע על מדינות היעד ועל המהלכים העסקיים המרכזיים בהן.
- יצירת שותפויות אסטרטגיות ארוכות טווח עם גופים עסקיים בארץ ובחו"ל.
- הקמת רשת תמיכה מקצועית ולוגיסטית לאיש העסקים הישראלי במדינות היעד.
- חיזוק ערוצי תקשורת חדשים עם ומול לקוחות הנספחות דרך המרחב המקוון וערוצים נוספים.

ליצירת קשר:

שגרירות ישראל בפראג, קצין סחר: מר מילן קנקוש
דוא"ל: isratrade@volni.cz
טלפון: 00-420-23-309-7541

שגרירות ישראל בוורשה, נספח מסחרי בוורשה (אמון על פולין, צ'כיה והונגריה): מר טל הרמלין
דוא"ל: tal.harmelin@israeltrade.gov.il
טלפון: 00-48-22-597-0514